

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden
szerdán

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Felalós szerkesztő és kiadó:

Poór Sándor

Kaposvár,
Irányi-Dániel-utca 14. sz.
Ide küldendő a lap eszlelmi részét
illető minden közlemény, vala-
mint az előfizetési pénsek, birde-
letek és nyilvántartások.

Börmentetlen küldeményt
nem fogadunk el. Készira-
tokat vissza nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASKÖRE” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Maradiság.

Kaposvár, 1907 június 26

A természetben nincsen ugrás, nincsen hirtelen változás. Ugy lát-
szik, ebből a szempontból nézik
hatóságaink az ő világukat is, mikor
minden ujtástól irtózva, csigalas-
susággal haladnak előre utjukon. A
kérdések egész légiója megoldatlan
még, olyan kérdések, melyek pedig
nemcsak egyeseket, nemcsak bizo-
nyos társadalmi osztályokat, de az
egész társadalmat érdeklik, ame-
lyeknél igazán azt mondhatjuk,
hogy periculum in mora — és mit
kell látnunk? A hivatalos testüle-
tek, a hatóságok még az első lépé-
seket is oly lassúsággal teszik meg,
mintha mázsás teher nyomná vál-
laikat és még örülnünk kell, ha a
megkezdett uton egyáltalán még
tovább haladnak és nem elégszenek
meg az első kísérlettel.

Sokan foglalkoznak azzal, hogy
a kivádpórlás okát kutatják. Nos,
mi bizalmasan megsughatjuk, hogy
mi ennek a nemzetet sorvasztó
rettenetes kórnak igazi oka. Az,
hogy a mai világban már senki sem
szívja örömmel a bürokratizmus
dohos levegőjét, hanem mindenki
azon van, hogy mennél frisebb,
mennél egészségesebb levegőre jus-
son. Ilyen új időknek új áramlatait
pedig csakis az új hazában talál-
hatják fel.

Töméntelen példát hozhatunk
fel a hivatalos élet lassúságára.
És ami fődolog, e példákat nem a
közigazgatás azon ágaiban talál-
hatjuk csupán, amely ágak termé-
szetüknél fogva csak egyes embereket
érintenek, de nagy országos fontos-
ságu, ez az egész emberiség életére
kiható esetekben is oly nagyfoku
közönyt, a nemtörődomség azt a
bihetetlen mértékét találjuk, hogy

igazán kételkednünk kell azoknak
józan eszében, akik mindezt szó
nélkül, békén eltűrük.

Egész közéletünk osztálykérdé-
sekben, ünnepélyekben, szófecsérlés-
ben pazarlódik el. Pedig hej, de
mennyire szükség lenne száz és
száz esetben radikális, erélyes és
nem is gyors, hanem azonnali
intézkedésekre.

Mi történik a közegészségügy
javítása érdekében? Itt minden
faktor stilszerű akar lenni és a
naponta egy évőkanállal elvet
követi.

Százan, ezren pusztulnak el
havonta, olyanok, akiket segíteni
lehet csak egy kis jóakarat, egy
kis szorgalom és sietség kellene
hozzá. De persze minálunk a köz-
egészségügyi kérdések abban merül-
nek ki, hogy hányféle rőpiratot
bocsássunk ki a nép közé és hogy
az idén hányféle ankettot, országos
egyleti, szövetségi meg tudja Isten
mi mindenféle üléseket tartunk —
szanatoriumokat, nyomorékok,
vakok, siketek házáat, örültek,
hülyék menedékhelyéről gondoskod-
ják az, aki a mezők liliomát élteti.

De mondhatná valaki, az egész-
ségügy csak a betegeket érdekli. No
jó. Vegyünk elő olyan kérdést, ahol
mindenki érdekelve van. Itt van az
általános rettenetes drágaság és
nyomán a végtelen, fekete nyomor.
Mire várunk itt? Mit gondolnak
azok a tisztelt urak, kiknek
feladata a sürgős intézkedés lenne,
meddig lehet még tétlenül tűrni
azt, hogy a kiuzsorázott népnek
kétszer, háromszor annyira van
szüksége, mint a mennyit a legjobb
esetben is kereshet. És mit gondol-
nak, mi lesz akkor, ha elemi erővel
tör ki a nép haragja, ha a milliók
be fogják látni, hogy azok, kiket
vezéreikül választott, gyengék e

tiszttség betöltésére? Nem gondol-
ják, hogy ennek csak egyetlen
folytatása lehet az, hogy az ilyen
kitört vihar tombolva, zugva el
fogja őket seperi, magával ragadva
az egész alkotmányt is, melynek
sáncaiban védelmet vélt találni?

Vagy menjünk tovább egy
lépéssel. Hogy áll közoktatásügyünk?
Egy nyomorult egyetem felállításán
vitakozunk évtizedek óta, mialatt
külföldön tucatszámra keletkeznek
a hasonló intézetek. Elemi, közép-
iskoláinkat a konzervatívizmus dohos
szele járja át, azt hisszük, bünt
követünk el, ha más irányban
neveljük fiainkat, mint a hogy
apáinkat nevelték, oktatták és gör-
őösen ragaszkodva a hagyomány-
hoz, szóvalszobatudósokat nevelünk,
tekintet nélkül a gyakorlati élet
követelményeire.

Ugy hisszük, e pár példa is
teljesen elegendő arra, hogy min-
denkit meggyőzzön, mily rémesen
konzervatív és emellett tehetetlen
közéletünk, közigazgatásunk min-
den ága.

Igaz, hogy az alkotmányos élet
rendjével nem is fér össze a sürgős
és gyors intézkedés. Ott, ahol király
és nemzet együttesen mindig csak
kölösönös engedékenységgel alkot-
hatnak valamit, ott, ahol minden
minimális ujtást is rengeteg alku-
dozás, engedményezés, simítás, meg
tudja Isten mi minden kísér, ott
bizony a radikalizmus nem lenne
könnyen megvalósítható. De hisz
éppen ez a hiba, hogy rendszeren az
olyan kérdések kötik le a köz-
figyelmet, a melyeknek csak erkölcsi,
vagy politikai hasznuk van. Pedig
ma már a gyakorlati élet ilyenek
feszígetésével nem elégszik meg.
Ma már nem jog kell a népnek,
hanem kenyér, a gazdasági helyze-
ten való javítás pedig sok oly
móddal rendelkezik, a melyet nem

Wiskovszky János

műkertész

== Kaposvárrott. ==

Ajánlja
dusan
folszerelt

faiskoláját,

magánosoknál parkirozásokat, fásításokat és minden a kertészeti
szakmákba vágó munkálatokat.

Csokrok és koszoruk a legszebben és legjutányosabb áron készít-
tetnek és szállíttatnak.

Céltja jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szives megrendeléseit kéri.

jotállván az oltvány faji minőségéről
is. Ajánlja rózsá és egyéb virág
kertészeti. Elvállal uradalmaknál és

törvényhozási úton, hanem a helyi közigazgatás útján is könnyen meg lehetne valósítani.

Hiszen terv van elég, de mikor azok megvalósítása annyira késik. Minden törvényhatóságnak van rengeteg mennyiségű üres telke, még sem építi be bérházakkal, hogy a lakás viszonyok nyomorúságán segítsen. Minden törvényhatóságnak módjában áll, hogy ha másként nem, hát kölcsönpenzen, hatósági pékműhelyeket, husszékeket felállítani, hogy végét vesse az élelmi szer uzsorának. Hiába csak egy-két, gyenge kísérlet mindaz, ami ily irányban történt.

Ahelyett, hogy örömmel és szíves készséggel fogadnók a jelentkező tőkepenzeseket, kik ipari vállalatok létesítésével akarnak a munkahiányon segíteni, akadályt akadályra, rendszabályt rendszabály után halmozunk, hogy csak mennél könnyebben akadályozhassuk meg az ipar fellendülését.

Hja tekintetes honhaza, így nem lehet soká kormányozni. Már is igen veszedelmes áramlatok kavarognak körülöttünk, máris halljuk zugni a szelet, mely máholnap viharra lesz, máris látjuk haboorgni a tengert, mely talán már a következő pillanatban kicsap medréből és eltemet mindent maga körül.

De ha mindez csak rémlátás lenne is, nézzünk csak a magyar kikötőre, hány ezer és ezer honfiktársunk szakad évente idegenbe, mert nem bírja el azt a jármot, melybe a hivatalos lassuság minálunk az eleven élet minden megnyilatkozását csorbitani akarja.

És ne mondjuk hazátlan bitangnak azt, aki itt hagyja ezt a földet, melyben minden inkább ismeretes, mint a szabadság, mint az eleven élet....

Egyről-másról.

Szép ünnepséggel egybekötött évi gyűlése volt a Somogymegyei általános tanítótestületnek. f. hó 19-én Csurgón.

Nem csak gyülekeztek, hanem ünnepeltek is.

Az ünnepség Gulyás Ferenc dr. Somogymegyei kir. tanfelügyelőjének és Gramma Döme helyettes tanfelügyelőjének szóllott.

Varmegyei tanügyének ezen vezetői most töltötték be itteni működésüknek tízedik évét.

Tíz esztendő az emberiség életében nem nagy idő.

De ha valaki ezen tíz év leforgása alatt kötelességét nem csak a reábizott munka sablonszerű feldolgozásával tölti el, hanem minden munkásságát, tudását és szorgalmát iparkodik felhasználni a baba, a magyar nemzet javára, bőven rászolgál, hogy a tíz év leteltével polgártársai, segítő munkatársai elismerő e megnyilvánuljon velük szemben.

A két ünnepelt tanferfi érdeme pedig mindnyájunk előtt közismert.

Cságy József kaposvári áll. elemi iskolai igazgató tanító mint egyleti elnök, nyitotta meg a gyűlést, üdvözlővén a nagy számban megjelent kártársakat Halálával emlékezett meg a tanítói törvényjavaslatról, mely végre a tanítót is elismeri köztisztviselőnek.

Ezután megemlékezett arról az esetről, hogy varmegyei tanügyi vezetői Gulyás Ferenc dr. kir. tanfelügyelő és Gramma Döme segédtanfelügyelő, július hó 7-én

töltött be működésüknek 10-ik évét, ez nekünk ünnep!

Itt átadta a szót Arany Balint rinyajlaci tanítónak, aki a szeretet sugallatától áthatva, meleg szavakban üdvözölte a két érdemekben gazdag tanferfiut.

Beszéde lelkes volt és elragadó, melyet a jelen voltak kitörő lelkesedéssel fogadtak.

A beszéd elhangzása után, a szeretet zálogául szolgáló ajándékot, egy diszes szoborral díszített ezüst órát a kir. tanfelügyelőnek átadta.

Majd Szabady Sándor tanító, az egylet nevében Gramma Döme segédtanfelügyelő érdemeit méltatta és a nap emlékeül átadta neki a tanítótag emléke ajándékát, egy szép, értékes szivartárcát.

Az ünnepelt tanferfiak meghatott hangon köszönték meg a megtisztelő szeretet és ragaszkodás impozáns megnyilvánulását.

Ezután áttértek a gyűlés pontozatainak tárgyalására.

Miközben Gulyás Ferenc dr. kir. tanfelügyelő, meleg szavakban hangsúlyozta egy felállítandó tanítókházának szükségét és egyben a létesítendő tanítókháza javára, 10 évi befizetési kötelezettség mellett 500 koronát ajándékozott.

A nagylelkű adományt Cságy József egyleti elnök köszönte meg, egyuttal jelentette, hogy ugyanazon célra az egylet Gulyás Ferenc dr. jubileumának emlékére és az ő nevére 1000 koronás alapítványt tesz.

A gyűlés óriási lelkesedés mellett ért véget.

A gyűlés befejezte után közébed volt a „Korona“ vendéglő kerthelyiségében.

Itt ismét megjelent a jótékonyaság anyaga.

Ugyanis Éhn Kálmán dr. csurgói és Fehér Henrik dr. kaposvári orvosok, a somogymegyei tanítókháza javára 250—250 koronás alapítványt ajánlottak fel.

T A R T A.

Őseink viselete.

Ma, amikor egyre sürűbben hangzik fel az a panasz, hogy középosztályunk társadalma jóval több fényűzést fejt ki ruházataiban, mint a mennyit szűkös körülményei megengednek, és amikor a panaszokkal kapcsolatosan nem egyszer a régi, jó idők megemlégetését halljuk, talán nem lesz érdektelen, ha egy futó pillantást vetünk arra, miként is öltözködtek őseink, és drága volt-e vagy olcsó öltözködésük.

Ha azt hisszük, hogy őseink valami tulságos szerények és egyszerűek voltak öltözködésükben, akkor ugyancsak nagyot csalódnunk. Sőt, amint látni fogjuk, nagyobb pompát és fényt fejtettek ki öltözködésüknél, mint akármilyen más szomszédos nemzet.

Igy már Kálmán király idejében a papoknak megtiltja, hogy hasított ködmönben, zöld mentében, színes saruban s egyebb világi öltözködésben járjanak, a XIII. században keletkezett budai képes krónika mintha csak a Kálmán királytól megmaradt öltözködések ismételné, őseinket saruban, szűk nadrágban, dolmányban, feltollazott süvegben ábrázolja.

Hibás tehát az az állítás, mintha elődeink törökös, bő nadrágban jártak volna, mert ha, volt rajtuk valami bő a lábaik körül, az lenszövet, amit a nép ma is visel, de senkinek nem jut eszébe azt nadrágnak nevezni.

Nem mondom, hogy őseink nemzedékeken keresztül kihuzódott vándorlásukat

diszruhában, kócsagtollasan tették volna meg, de hogy viseletük szabását feltétlenül itt tanulták meg, felesleges volna megemlíteni. Mert a mint megtelepedtünk, már kijőltözve találtuk őket. S ezen öltözet szépsége oly hatást gyakorolt az itt lévő bennszülöttekre, hogy egyszerre mind elfogadták a magyaros öltözetet. Erdélyben a szász és oláh nép még most is abban jár, sőt magukat a szász írókat idézhetjük arra nézve, hogy, a nemzeti fejedelmek idejében Erdély szász férfiai és asszonyai színmagyar ruhát viseltek, csakhogy a miénknél valamivel hosszabbat és bővebbet. Ezt bizonyítják azok a feldomborművi síremlékek is, melyeket még ma is Seben főegyházán láthatunk.

Ezen nem is kell csodálkoznunk. Mert bár elleneink annyi szépét és jót elvitatnak a magyaroktól, de viseletük festőiségét még senkinek sem jutott eszébe kétségbe vonni.

Három sajátosság emeli a magyar viseletet Európa több népének öltözködése fölé: a szép természet kitüntető szűk szabás, a virító kelme szín és a rajta előmlő dísz: a zsinórzat és a drágakövek.

De talán nem lesz érdektelen, ha viseletünk kelméire is egy rövid visszatekintést vetünk.

A hajdankorban, mikor a posztó még drága, s a kényelemhajhászai még nem volt annyira kifejlődve, fel- öltönyeink egy része még bőrből volt. Az erdélyi oláhok által fentartott ködmönök, mellrevalók nem egyebek, mint egész, illetve csonka ujjú menték, bőrből készítvé.

Mégis, már az első századokban is otthonos a posztó is, bár Erdélyben az első

posztót csak 1546 ban gyártották. A kiváltóságos osztályoknál jókor általánossá lett, míg a népnek még a nemzeti fejedelmek idejében is tiltva volt. Hogy azonban a nemesség szerényebb része itt is a néppel illetve a ködmönrel maradt, bizonyítja Bethlen Miklós, ki Apór Istvánt ködmönben nyuszt és bársornyba öltözött embernek mondja.

Azonban a közlekedés, mi egymásután tette tönkre Európazerte a nemzeti viseleteket. A bőrt minálunk is lassan háttérbe szorította. Anglia és Németország posztói, Olaszország selymei és bársornyai, Törökország bársornypuha bőrei kezdik előzönlenni Erdélyt, a pénz érettek patakokban folyik ki, úgy, hogy szüksége mutatkozott az egyre magasabb árakat kérő kereskedők rendszabályozásának, 1625-ben elhatározták, hogy a fejedelem minden esztendőben megbízottakat küldjön Bécsbe, Krakkóba, Nándorfehérvárra, mint az akkori főpiacokra, kik a kelmék ottani áráról tudomást szerezvén, kereskedőink számára árszabályt teremtsenek. Ezen árszabásoknak köszönhetjük, hogy a kelmék akkori áráról tudomást szerezhetünk.

Akkor is ötféle szövetet használtak: bársorny, posztót, selymet, szőr és lenszövetet. Hogy melyikből minő fajtát, azt a lejjebb közölt árszabásból, könnyű szerrel megláthatjuk.

Hogy az árak minőségéről fogalmunk legyen, meg kell említenünk, hogy akkoriban a pénznek akkora becsé volt, hogy egy borjas tehén 3—4 frt. egy pár ökör 12—15 frt. volt, egy 40 vedres hordó bor pedig 10 frt.

Igy dolgoznak a kis emberek a haza és nemzet boldogításának nagy munkájában!

Hogy nagyjaink hol vannak és miért nem sietnek segítségre? Arról mi nem, legfeljebb Diogenes adhatna felvilágosítást!

Sapristi.

H I R E K.

— **A kaposvári igazságügyi palota átvétele.** A kaposvári igazságügyi palotának átvétele, a vállalkozó kijelentése szerint, rövid idő alatt megtörténhetik, amennyiben az épület f. évi július 15-ére teljesen elkészül. Átadandó lett volna már június hó 1-én, de a folyton tartó bérharcok miatt, nem készülhetett el. Az átvétel előtt az igazságügyi minisztérium felülvizsgáló bizottsága fogja az épületet tüzetesen megvizsgálni és ha kifogástalannak találja, megtörténik a hivatalos átvétel, a szokásos ünnepségek között.

— **Somogyvármegye monográfiája.** Somogyvármegye monográfiájának elkészítésére a vármegye törvényhatósági bizottsága egy előkészítő bizottságot küldött ki, amely hivatva van javaslatot terjeszteni elő, a kivitel módjára és részletekre nézve. Sárközy Béla alispán elnöklésével a bizottság, melynek tagjai: Kacsokovits Kálmán földbírtokos, Szabó Kálmán ügyvéd, Andorka Elek dr. vármegyei tiszti ügyész, Szaplonczay Manó dr. megyei tiszti főorvos, Endrei Ákos főgimnáziumi tanár és Krieger Ödön tb. főjegyző, f. hó 25-én délelőtt 9 órakor ülést tartottak. Az eredményről ezen bizottság az állandó választmányi ak, az pedig a törvényhatósági bizottságnak fog jelentést tenni.

— **Névmagyarosítások.** Kohn Miksa m.év. műhely karpitos kaposvári lakos, úgy a maga, mint kiskoru Béla, Aladar és Dezső gyermekei családi nevét »Kovács-ra; — Setel János adandi lakos családi nevét »Szekerés-re; — Schuman János csurgói lakos, a maga és kiskoru János és Viktor nevű gyermekei családi nevét »Sas-ra magyarosította belügyminiszeri engedéllyel.

— **Felülfizetések.** A kaposvári iparos if. uság önképző együletének 1907 június hó 16-án tartott nyári mulatságán a következők fizettek felül: Dr. Bakonyi Lajos 10 kor, Babochay Kalman, Bien Dávid 5-5 kor, Kuhl József 3 kor, Hagelman Károly 2 kor, 80 fill., ifj. Badanti Antal 2 kor, 20 fill., Szilágyi Samu 1 kor, 80 fill., Farkas László 1 kor, Papp Mihály, Keresztes József, Jukk Béla, Sprenger Lajos, Mang János, Unterberger Ignác, dr. Bertalan Zsigmond, Farkas Géza, Domján Lajos 80-80 fill., Miholína Márton, Ilia Györgyné, János Ferenc, Löcser Mihály 60-60 fill., Benics Béla, Reiner József, Visinszky András 40-40 fillér. Összesen 41 kor, 60 fillér. Fogadják a szíves felülfizetők ez uton is a rendezőség halas köszönetét

— **Megugrott szélhámós.** Marcaliban Annók József ipartestületi elnökhez beállított egy elegáns kinézésű ur és magát Szabó Ernő keszthelyi uradalmi tisztartónak mondván, hogy gróf Festetich Tasziló egy csizmagyárat akar felállítani és annak vezetésére egy jönevű marcali csizmadia mestert szeretne szerződtetni; Annók József elnök, Varga György jobb módú csizmadia mestert ajánlotta, akit Szabó Ernő fel is keresett és úgy ezzel, valamint Annók elnökkel jól meg is vendégeltette magát. Végre azonban kirukkolt vele, hogy Varga György adjon óvadékpénzül 4000 koronát. Varga erre gyanakodni kezdett és kijelentette, hogy a 400 koronát majd Keszthelyen személyesen fogja kifizetni. Mikor a szélhámós látta, hogy nem boldogul, odább állott. Most mindenfelé keresik a szélhámós csalót.

— **Sztrájk.** A szigetvári Neumann, Bénefeld és Szántó-féle tornacipőgyárban, azért mert Bretter Lajos és Farkas szabászokat, kik nem tartottak a munkásokkal, a gyárigazgatóság nem zárta ki a munkából, a munkások sztrájkba léptek.

— **Öngyilkosság.** Csuka István 42 éves sámsoni lakos már több év óta özvegy ember, két kis gyermek atyja, egyik 8 éves gyermeke szemelátára felakasztotta magát a disznó ölben, mikor a kis fiu atyja végeztes tétét látta, sikoltozva szaladt ki az utcára. Éppen csendőrök mentek el arra és a gyermek sikoltására beszaladtak és az

életunt Csuka Istvánt levágták a kötélről, de már késő volt minden, mert kiszenvedett. Felesége elvesztése miatti bánata és szegényes anyagi viszonyai kergették a halálba.

— **Betörések.** Máté József Hatvan községi lakos polgár háza falát ismeretlen tolvajok kiasták és ellopták 100 liter zsirját. Ugyan akkor éjjel alkulccsal feltörték Gaál Sándor hatvani lakos pincéjét és abban egy hektoliter bort belefejtettek a magukkal vitt hordóba és vele tovább állottak. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Elűtötte a kocsi.** Ring Teréz barcsi polgár felesége a Somogyzsozbb felől érkező vonatot várta éjjel. Már hallotta is a vonat robogását, mikor az állomás felől egy kocsi zörgése is hallatszott. A szegény asszony, hogy szerencsétlenséget elhárítsa, lámpájával integetett a kocsinak megállásra sőt kiabált is neki. Haszna azonban nem volt, mert a kocsi neki hajtott a sorompónak, mire az kinyílt és Ring Teréz fellökte a lovak, minek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A lovak nem tudva átmenni a sorompó másik oldalán, a vagányokon megálltak, mire a kocsin ülő 3 ember leugrott és a sorompót felnyitva, a már közvetlen közel robogó vonatot elől áthajtották. Feljelentés folytán a csendőrség kinyomozta, hogy az illető erőszakos egyének Skargula Ferenc barcsi vendéglős, ennek kocsissa Csapó György és a házi szolgálja voltak. Szigorú büntetés vár rájuk.

— **Vesztség.** A múlt hónap vége felé, a gamási pusztán egy veszett kulya megharapott több, a nyájban levő sertést. Ezen sertéseken szintén kitört a vesztség és mielőtt megakadályozhatták volna megmártak a nyájban ujabban 80 darabot sőt két kanaszt is úgy hogy az egész nyáj sertést agyon kellett lödöztetni; a két szerencsétlen kanaszt pedig hatósági uton felszállították Budapestre a Pasteur intézetbe, hogy ha lehetséges, megmenthessék életüket.

— **Szerencsétlenség fürdés közben.** Soós Sándor dráva-iványi lakos, 17 éves fiatal ember f. hó 21-én fürdés közben, a Drávába fulladt; hulláját Stára község határában találták meg, ahova a Dráva vize vitte és ott a partnál, egy faágba megakadt.

— **Verekedés.** Horváth György kanász és fia, Barcsón egy házban laktak, régi haragosaikkal Récsán és Gresa testvérekkel. Ez utóbbiak négyen verekedést kezdtek Horváthékkal, miközben Horváthné is segítségére sietett férjének és fiának; de mielőtt segíthetett volna, Récsán Mihály 13 éves kanászbojtar elébe ugrott, és a nála levő dorongal úgy vágta fejbe Horváthné, hogy feje bezuzott. Az orvosi látélet szerint 20 napig gyógyul a sérülés.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** Egyre szomorubbán, egyre kétségbeesettebb hangon szólnak a statisztikai jelentések arról a rettenetes pusztításról, melyet a tüdővész az országban végez. Ezek a szomorú adatok készítik az államot s a társadalmat, hogy minél sürgősebben s minél behatósabban védekezzenek a pusztító baj ellen. Legujabban a belügyminiszer bocsatott ki egy rendeletet, mely szintén a védekezést célozza. A rendelet szerint megbizta a belügyminiszer a kebelében létesített bakterológiai s egészségügyi intézetet, hogy bárholonnan a vidéki orvosoktól érkező köpeteket díjtalanul vizsgálja meg s a vizsgálat eredményéről ugyan-csak díjtalanul értesítse az érdeklődőt. E rendeletnek azért van nagy jelentősége, mert a vidéki orvosoknak nem állanak oly szerek rendelkezésére, hogy a vizsgálatot alaposan teljesítsék. — A rendeletet ma küldte le a belügyminiszer a vármegye alispánjának, aki azt a polgármester és a főszolgabírnak közvetítésével adja tudrára a megye területén levő orvosoknak.

— **Országos zarándoklat a szentföldre.** Pater Kaiser Nándor ferencendi házfőnök lelkiezetése és a szentföldi ferencendi atyák közreműködése mellett, országos

Legkedvesebb kelme a bársony. Fajtái a következők:

- 1.) veres, testszín, szederjés, sima 9 frt.
- 2.) velencei bojtos 8 „
- 3.) színes, virágos 6 „
- 4.) fekete virágos 4 „
- 5.) genuai vagy modenai 3 „

egy rend ruhára való.

A posztók ára igen változatos, a legdrágább 12 frt. a legolcsóbb 60 peták egy rendre való. Áruk szerint s sorjába iktatjuk ide a posztók elnevezését.

Velencei skarlát, gránát (ez meggy-színű) skarlátin (öld és kék,) csinazin, sala, rózsza, lazur, faylandis, stamot, mayzler, karasia, kontula, fodorillér, morvai, boroszloi, brassói, festett aba.

Mai hölgyeink persze irigységgel vegyes almkódással gondolnak a 17 századbéli Erdélyi hölgyekre, kiknek ennyi mindenféle posztó között válogatni módjukban állott.

A selyem szövetek, eléggé különösen, jóval olcsóbbak voltak a posztó szöveteknél. Áruk 3 frt. és 33 pénz között váltakozott. Elnevezésük:

- Kamuka, teronnella, virágos atlac, sima atlac, dupla kanavác, tabit, tafota, csemelyet, habos, mohár, volest, lobogó tafota.

A szőrszövetek már igen olcsók voltak, igaz, hogy rangbéli dama ilyenből csak belést csináltatott.

Végül meg kell még említenünk a gyolcs szöveteket, áruk 1 forintól le, 12 pengiz, singenként. Elnevezésük:

Cinadof, gallérgyolcs, jancsár patyolat, ilézai, lengyel gyolcs, hajtott gyolcs, ulmai, truppai, karmasin gyolcs és szálé patyolat.

Már a prémek, melyeknek igen fontos szerep jutott a disztitéseknél, jóval olcsóbbak voltak. Hazai préme ár: Egy-Erdélyi hiuzbör 8 frt., medvebör 5 frt., vidrabör 1-2 frt., öreg farkas 1 frt., nyest 1 frt., olcsóbbak azután: róka, borz, bárány, kecske, vadmacska, nyul, hörcsög, és görény.

Külföldi préme a hazaiaknál 3-4 szerte drágábbak voltak, ilyenek: portai aranyprem, nápolyi selyemprem, bársonyprem, szőrprem.

Hogy azonban visszaemlékezésünk teljes legyen, nem szabad megfeledkeznünk az öltözött egyéb diszeiről sem, nevezetesen meg kell említenünk a zsinórzatot, és a gombokat. A zsinórzat többféle volt: zsinór, sujtás és vitézkötés. Különösen nagy művészetet szer-ztek a sujtások készítésében az itt meglepettedt törökök. Ezek a cifraszok aránylag eléggé olcsók voltak, úgy, hogy még külföldön is szívesen vásárolták a magyar sujtásokat.

Egyáltalán meg kell jegyeznünk, hogy mindezen ruházati kellékek még aránylag elég olcsók voltak, mert nem szabad felednünk, hogy mindez kézzel készített házi ipari termék és annyira tartós volt, hogy egy egy ilyen ruha 15-20 évig is eltartott.

Bocsánatot kérek, hölgy olvasóimtól, ha esetleg nem azt nyújtottam nekik, amit cikkem elején ígértem, de azt hiszem, minden magyar asszonyt érdekelheti mennyi pénzt is költöttek annak idején ruházatra őseink, a régi, jó időkben.

zarándoklat indul a Szentföldre, Loretto, Róma, Nápoly, Alexandria, Jaffa, Jerusalemből, Haifa, Nazareth, Velence érintésével. Utazás időtartama 37 nap, árak: III. oszt. 350 kor. II. oszt. 700 kor. I. oszt. 900 kor. Részletes programokkal szívesen szolgal P. Kaiser Nándor ferenczi házfőnök, Budapest, II., Margit körút 23 szám.

— **Az amerikai kivándorlás.** Az amerikai „Bevándorlók” című hetilap most érkezett számában olvassuk a következőket: Nem sokkal áll mögötte a folyó heti magyarországi bevándorlása a múlt hetinek, mert míg a múlt héten 6347 bevándorló érkezett, a folyó héten is 5905-en kerestek az Egyesült Államokban új hazát, olyanok akiket sorsuk Magyarországból hozott közből. A múlt heti magyarországi bevándorlásról szóló kimutatásunk különben a következők: new-yorki kikötőbe érkezett Magyarországból ötezerkilencszázöt ember, köztük ezerszázharminchat fajmagyar, 3038 tót, 614 német, 785 horvát és 332 román.

— **A betegsegélyző törvény.** Az új betegsegélyző törvény tárgyalása alkalmából több oly értelmű felszólamlás történt, a képviselőházban, hogy a betegsegélyző pénztárak beteg tagjai hátrányára túlságosan takarékoskodnak és gyakran silány orvosi segédeszközöket engedélyeznek. E körülmény nem kerülte a „Pollitzer ambulatorium” figyelmét mely orvosi rendelőintézet (Budapest, IV., Károly körút 10.) a felszólamlások halála alatt rögtön tudomására hozta, hogy nála készült sérvkötők, haskötők s egyéb kötelek, valamint orthopédiai műszerek minden igazolt betegsegélyző pénztári tagnak oly árban állanak rendelkezésére, hogy azt csekély keresetéből s minden megerőltetés nélkül is fedezheti. Érdeklődőknek az intézet orvosa a sérvbajról szóló tanulmányát díjtalanul s portmentesen megküldi.

— **Magyar Otthon.** Tisztelet olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz. alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorított, különbejárta szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátást is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigorúan családi otthon.

— **A Balatoni Szövetség** július 7-én vasárnap d. u. 4 órakor Fonyódon, a „Sirály” termében igazgató választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki bejelentések. 2. Új tagok fölvétele. — 3. Tagok elhunytá. 4. Miniseri leiratok. 5. Népipari vásárocsarnok. 6. Balatoni körút. 7. Szépitő egyesületek szervezése. 8. Telkek és nyaralók nyilvantartása. 9. A Déli Vasút átírata. 10. Kedvezések ügye. 11. Közgyűlés előkészítése. 12. Indítványok. A meghívókat Belavári Burchard, Konrad főrendiházi tag elnök, gróf Széchenyi Viktor főispán alelnök, Szűcs Béla alelnök, dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő, Cséplő Ernő titkár írták alá.

— **Könnyítés a levélhordók munkáján.** A posta igazgatóság arra hívta fel a hatóság figyelmét, hogy intézkedjen a tekintetben, hogy a levélkezelés gyorsítása és a kézbesítők fáradsztó szolgálatának megkönnyítése céljából az emeletes bérházakban az egyes lakók címére érkezett levelezés befogadására lehetőleg a földszinten a kapu bejárat alatt, vagy esetleg a házfelügyelő rendelkezésére bocsátott helyiség mellett — ha az nem pincelakas levélgyűjtő szekrények alkalmaztatásának. Tekintve, hogy ez újítás a postakézbesítést rendkívül meggyorsítja és a telekre nézve is csak előnyvel jár, tehát megvalósítása nagyon is kívánatos.

— **Új pénztárat.** Lényegeltőiban (Somogy megye) f. hó 20-án tartotta meg alakuló közgyűlést a lengyeltői járási takarékpénztár részvénytársaság. Az új pénztárat igen szép jövője van, mert ezen járási székhelyen, a melyhez a Balatonpart egy nagyobb része tartozik, nem volt eddig önálló takarékpénztár. Az alakuló közgyűlés

közfelkiadással elnök igazgatóvá dr. Rónai Mihályt. ügyészévé dr. Köröndy Jánost választotta meg. Az igazgatóság tagjai lettek: Vargha Béla, dr. Fürs Ede, Ring Samu (Osztopán) Kovács Lajos, Szabadi Vilmos, ifj. Gulyás István, dr. Hantos Elemér (Budapest), dr. Schvarer Ernő (Budapest), dr. Rónai Mihály és dr. Köröndy János. A felügyelő bizottság tagjai: ifj. Reé István (Fonyód), Oesterreicher Bernát (Nagykanizsa), Eppinger Gyula (Nagykanizsa), Beck Miksa (Nagykanizsa). Az új pénztárat f. évi július 1-én kezdi meg működését.

— **Nincs többé uborka-saison.** Ezt jól tudja minden művelt újságolvasó és méltán világtól elmaradt embernek iteli azt, aki a nyári hónapokra beszünteti az előfizetést, mert „nyáron nem történik semmi”. Sőt! A Pesti Hírlapnál pedig, mely télen-nyáron a legdöbben, legértelmesebb és épen azért a legkedveltebb lap, már csak azért is üdvös a nyárra is előfizetni, mert csak az állandó előfizető kapják meg teljesen ingyen a lap karácsonyi ajándékát, a Pesti Hírlap nagy képes naptárát az 1908-ik esztendőre. A Naptár ezáltal is bő, mulató és közhasznú tartalommal fog megjelenni és temérdek kép disziti. A Pesti Hírlap az új felvétel eredeti regénnyel kezd; munkatársai — csupa jónévi, kipróbált hírlapírók — a cikkek, tárcák, karcolatok jóságáról s a közkedvelt állandó rovatok gazdagságáról gondoskodnak. De hiszen nem kell már a Pesti Hírlapot bemutatni; jó ismerőse az a magyar olvasóközönség leg szélesebb rétegeinek, szívesen látott minden-napi vendége a művelt magyar társadalom urainak és hölgyeinek. Csak épen a felvétel alkalmából kívántuk a mi közönségünk figyelmét is felhívni az előfizetés megújítására, mert nincs többé uborka-szezon. A „Pesti Hírlap” előfizetési ára negyedévre 7 korona; egy óra 2 kor. 40 fillér. Kiadóhivatala, hova a pénzt legelyszerűbb postautalvánnyal megküldeni: Budapest, V., Váci-körút 78.

— **Adriai Biztosító Társulat.** E biztosító társulat április 25-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentés és a 68. üléstérve (1906.) vonatkozó számadásokból a következő fontosabb adatokat közöljük. Az életbiztosítási osztállyal 10 469 drb. ajánlat nyújtott be 63,450 756 korona tőkével; a kiállított kötvények tőkeösszege 56 909 218 koronára rugott. A biztosítási állomány 1906. év végén tőkében kerek 358 millió korona és évjárdékban 1,041,405 korona volt. A biztosítási tőke átlag 39,565,444 koronáról emelkedett. Díjakban 16,836 454 korona folyt be, míg a halál és elerési esetekben, valamint járadékok fejében kifizetett összegek 7,076,155 koronát tesznek. A biztosítási állomány egy jelentékeny részénél a díjtartalék az eddigi 4°, helyett 3¹/₂^o-os kamattal számíva vétetett fel az 1906. évi mérlegbe. A 3¹/₂^o-al való átszámítás és a társaság által ugyanon életbeléptetett általános feltételeknek az összes folyamathoz levő biztosításokra való kiterjesztése folytán igényelt többlet az e célra összeggyűjtött 2,000,000 koronányi külön díjtartalékból fedeztetett. A folyó évi mérlegből átutalt 200 000 koronával egy újabb külön díjtartalék gyűjtése veszi kezdetét. Az életbiztosítási díjtartalékok is díjtávtelek a számadási év végén 98,080 495 koronára rugnak és a viszontbiztosítások levonása után saját számlára fennmaradó 90 335 152 korona figyelembevételével az előző évvel szemben mutatkozó emelkedés 8,814 886 korona. Tűzbiztosításokért 1,798 809 korona és betöréses lopás elleni biztosításokért 373,944 korona folyt be díjakban. Ezen három ágazatban a viszontbiztosítások összesen 11,078 679 koronát igényeltek, a kifizetések pedig 17,404 660 kor.-t és a viszontbiztosításával 8,747 357 korona. Ezen ágazatok összes díjtartalékai 15,476 913 korona és a viszontbiztosítás levonásával 8,673 682 koronát tesznek.

A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság javaslatát, amelynek értelmében az évi

főlsleghből 400,000 korona egy rendkívüli kártartalék létesítésére, további 121,972 kor. a B mérleg szerint kimutatott rendelkezésre álló tartaléknak 1,300 000 koronára leendő fölemelésére is a maradvány részvényenként 230 koronányi osztalék kifizetésére fordítassék. A társaság tartalékai, amelyek a függő károkra tartaléka helyezett 3 002,739 koronányi nettó összeget figyelmen kívül hagyva, 1906. december 31-én a 111 millió koronát meghaladják, a következőképpen oszlanak meg, úgymint: Díjtartalékok (levonva a viszontbiztosítások részét) 98,808 834 kor., árfolyamingadozások tartalék 3 558,795 kor., nyereménytartalékok 8 800,000 kor. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és takarékos és ellátási pénztárának vagyona 2 049,676 koronára megy.

— **Konyha- és háztartás számára.** Tudvalevőleg minden háziasszonynak büszkesége lehetőleg jó és izletes kávé az asztalra hozni. Ezért talán kétszeresen kíváncsi, hogy egy újabb készítmény módra utaljunk, mely kitűnően bevált. Ma már majdnem minden családban Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávé izzáknak. Elkészítése a legegyszerűbben úgy történik, hogy a Kathreiner-t megdarálva nem túlságos kis edényben hűdég vízzel leöntjük és felforraljuk. A malátát kávé még öt percig jól kiforralni hagyjuk, s miután a főzet egy kissé megüledett azzal leöntjük a kávémasinába helyezett s megdarált gyarmatkávé. Ha kávémasinát nem használunk, akkor a megdarált gyarmatkávé egy sűrűn a forrásban levő malátakávéba öntjük. Keverjük meg aztán az egészet, s hagyjuk még néhány percig „nyugodni”, amire a kávé gondosan leszűrhető. Általában leginkább felerészben Kathreiner-t és felerészben gyarmatkávé szeretnek használni. Nagyobb takarékoság szempontjából azonban a Kathreinerből mindig többet és többet vehetünk, s ennek arányában a gyarmatkávéból kevesebbet. Gyermeknek, betegeknek és gyöngéknek ajánlatos a Kathreiner-t tisztán, gyarmatkávé hozzáadás nélkül, elkészíteni. Ezt hasonlóan hideg vízzel leöntjük az edényben és jól kiforralni hagyjuk. Ezt a kis fáradságot csakhamar megjutalmazza a betegek és gyöngék egészséges erősödése és a gyermekek virágzó kinézése.

Nyilttér.)*

Nagyságos asszony.

tudja-e, hogy a malátakávé vásárlásánál miért kell Önnek a „Kathreiner” nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a „Kathreiner”-t kitüntető, mindenelőnyt nélkülöz.

Csakis a Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávé

birja, különleges előállítású módszerre ráván, a gyarmatkávé ízét és zamátját.

Méltóztatassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie vesni, hogy a valódi „Kathreiner” csakis zár: eredeti csomagokban kapható „Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávé” felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

*) E rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
e lap
kiadóhivatalában.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Világítási berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, ületek, malmok és magánházak részére.

Legujabb szabad. és enged.

„LUX”
acetylén gázfejlesztők.

Teljesen veszélytelen.

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések. Különlegesség: önálló kis telepek. (Electrogének)

Csilláok legmodernebb kivitelben, villanyra, légszeszre, és acetylénre, nagy választékban.

Motorok benzinre, gázra, nyersolajra, bármilyen célra. Szerelési cikkek, izzólámpák és egyéb kellékek nagy raktára.

Költségvetések, tervezetek és árjegyzék kívánatra díjtalanul.

FEJÉR és SCHMIDT,
BUDAPEST, Eötvös-tér 2.

BALATONFÜRED

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében. Posta, távírda és telefon helyben.

Elsőrangú fürdőintézet.

Fürdőidény május 26-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavótej- és szőlőkúra. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz rendszere szerint. Masszázs. Szénsavas hidegfürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton tavi hidegfürdők és uszodák. — Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: szívbántalmak, vérszegénység, görvély, gümőkór, eszű, köszvény, légző szervek hurutos bántalmak, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőség, női bajok és idegbántalmakban. — Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétatársarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, térszene, naponkint színelőadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától. Vasúti állomások: Siófok és 1/2 Veszprém (Jutas) Siófokról gőzhajón 1 óra Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasúti szezonjegyek 33 1/2 %-os kedvezményvel, menettérti jegyek 3 napi érvényességgel feláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: dr. Huray István kir. tanácsos. — Lakásmegrendelés k elől beküldése mellett Lingl Valerian fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüreden. A balatonfüred ásványviznek, mely mint étrendi víz is igen kedvelt, főraktárosa: Édeskúty L. udvari ásványvízszállító Budapesten. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

A vízvezeték elkészítése folytán egy jókarban levő

kut szivattyú

álvánnyal és egyéb alkatrészekkel szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RESZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Pollitzer Sérvambulatorium.

Nyilvános orvosi rendelő intézet sérvbajosok, ferdénntettek és amputáltak részére.
Budapest, IV., Károly-Lőrinc utca 10. (Félelelet)

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés, mérsékelt árak.

Egyéni speciális kezelés.

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb. Vidéki rendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltatnak a pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöketnek. Higiénikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tucatonta kénytelen 16 koronáig.

Ugyanott Jelent meg „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatója.

15-52

353. m. szá
vhtó. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 142. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a lengyeltóti kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. II. 189/11. számú végzése következtében dr. Berzsényi Gerő ügyvéd által képviselt Csotel János bűki lakos javára Csotel János kisberényi lakos ellen 600 korona s jár. erejéig 1907. évi május hó 1-én fogantatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 857 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 tehén, 2 borjú, 5 drb. sertés, borosdedények és szobabutorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a lengyeltóti kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. II. 189/13. számú végzése folytán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 30. napjától járó 5%, kamatai, eddig összesen 128 kor 38 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Kisberény községben alperes lakásán leendő eszközésére 1907. évi július hó 4-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul isel fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lengyeltóti, 1907. évi június hó 22. napján.

KESZTHELY,
kir. bir. végrehajtó.

Stock-Cognac Medicinal

CAMIS és STOCK

126-52

Fiumei (Barcola) cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.